

ZGODNJA DANICA.

Katolški cerkveni list.

№ 1.

V Četrtik 3. Prosenca.

1850.

Klic cerkve v zgodnjo Danico.

V čolnic je Peter stopil;
Dan h koncu z zarjo gre zlatorudečo,
In glasno mu na pot vse kliče srečo;
Pa kmalo oblaki iz večera vkup vrejo,
Temneji noč prihaja,
Vihar le huje vstaja,
Valovi čola strašno v potop ženejo.
Za varin kraj ozira Peter se,
Mu dolgo mirna pot se ne odpre.
Ze ktere zvezde svit oblak preriva;
Brodniki vkup hitijo.
Svèt med seboj storijo;
Pa vedno se Danica še prikrija.
O kaj prikrivaš cerkvi se, Danica?
Oberní v njo svoj mili obraz, Devica!
De zopet se pokaže kralj ji večni,
In bodo dnevi njeni od pred bolj srečni. H.

Kaj nam kliče novo leto?

Kaj nam bo prineslo novo leto? takó se v izteku stariga skorej vsak vpraša, v katerim lahko-mišljenost vsih kalí resnobnih misel ni še zadušila. Kje je roka, ki nam odgerne gosto zagrinjalo, ki temno prihodnost pred našimi očmi zakriva? Nam bo li ta pernesla rešitev od silnih zlegov, pod kterih težo smo v preteklih dnevih zdihovali? Dragina lakota, kužne bolezni, legar, kolera in poln naliiv drugih stisk je nadlegval rod človeški v Evropi. Kakó smo se dostikrat s težkim srcem podali k počitku, v kolikih skerbéh se spet prebudili, ne vedoč, kakšne nesreče in novarnosti bodo v novim dnevu čez nas perderie — vse to je še svetlo v našim spominu zapisano. Še doné v naših ušesih pretresni gromovi vojsknihi topov: še pred našimi očmi stojé valovi dima in plamena, ki so se iz zažganih mest valili prot nebu; še obžalujemo veliko svojih bratov, ki jih je ali nemila roka sovražnika umorila, ali jih rane vsekane pečejo ali kužne bolezni — žalostni nasledki vojske — tarejo. Ah kdo nas reši te strašne sile? Ktera moč razpiha černe

oblake, ki se zmirej strahovito visé nad našimi glavami? Gotovo le tisti, ki je v začetku stvarjenja čul nad vodami in je s svojo vsigamogočno besedo: Bodi svetloba! temo razpodil. On, ki je nebo in zemljo ustanovil, in je tudi človeka v svojo čast vstvaril, je svojo strahovavno roko vzdignil in kelih svoje jeze hudo nagnil, ker so se nepokorni otroci od njega, kralja kraljev in gospoda gospodovavcov, odvernili ter mu dolžno čast odrekli in malikam lakomnosti, napuha in častiželjnosti služili. Ni li odpad od vere katolske cerkve, ktera vse zaklade zveličanja hrani in deli, strašan v današnjih časih? Strup nevere in nasprotvanja se je vrnil v vse stanove, in ljubezin čedalje bolj v sercih omerzuje, de dežele, v kterih je kersanstvo skoz dolge stoletja lepo cvetelo, se skorej brez laži katolske ne bodo imenovati smele. Le en hiter pogled v zgodovino nam pokaže jasno, de vselej, kolikorkrat je široko okrog narasla hudo-bija, je Bog polno mero svoje jeze izlil na svoje spačene otroke, de bi jih k svoji ljubezni spet nazaj perpeljal. Ako tedej hočemo, de nam novo leto pernese rešitev od šibe, ktera nas tepe, se moramo oborožiti z oklepam vere, upanja in ljubezni, in vsi skupej si globoko v dušo vtisniti besede, ki so jih rajnki Roman, škof Sekavski, v zadnjim pastirskim listu svojim duhovnam z ljubijočim srcem rekli: „Vse okrog nas se bo kmalo poboljšalo, ako se mi sami poboljšamo.“ V.

Izlaganje Lavretanskih litanij.

(Dalje.)

Mati našiga odrešenika, za nas Boga prosi!

Ta prilog kaže, de tisti, kteriga je presveta Devica rodila, ni le stvarnik, ampak tudi odrešenik, zveličar svetá. To je tedej novo častivo ime Marije: zakaj čast sina je čast matere: in kakošno čast ima tisti, kteri je vir, prvi uzrok in sosebni začetnik našiga zveličanja, kteri nam je s svojo močjo in oblastjo večno življenje pridobil! In letá je sin Marije, od nje s. evangelist Matevž 1, 21.

piše: Rodila bo sina, in imenuj njegovo ime Jezus; on bo namreč odrešil svoje ljudstvo od njih grehov. Kakor je tedaj prva mati Eva, kakor začetnica greha, smert na svet prinesla, tako je Marija mati odrešenika, kakor začetnica milosti, svetu življenje prinesla, ker Kristus je življenje sveta.

S. Janez pravi od Kristusa: „V nji (Besedi, to je v Kristusu) je bilo življenje“. Pa s. pismo ne pravi le, de v njem je življenje, temuč tudi de on je življenje samo. Kristus sam pravi: „Jest sim pot, resnica in življenje“. Jan 14, 6. Tedaj se ne imenuje le pot, ktera k življenju pelje, ne le resnico, ktera nam življenje kaže, ampak življenje samo, to je začetek in vir vsiga življenja na svetu. Ravno tako ga imenuje s. Pavel: „Kader se bo perkazal Kristus, vaše življenje“, to je začetek življenja. To ime tudi s. Janez Kristusu da, rekoč: „Oznanujemo vam večno življenje, ktero je bilo per Očetu, in se je nam prikazalo — večno življenje nam je Bog dal, in to življenje je v njegovim Sinu. Kdor ima Sina, ima življenje“. I. Jan. 1, 2.—5, 11, 12. — Kristus je tedaj življenje, večno življenje, sam v sebi, in On življenje tudi svetu da. „Jest jim (namreč svojim ovcam) dam večno življenje“, to je življenje milosti in opravičenja tukej, in večno veličastvo tamkej v večnosti.

Zatorej bo Marija devica po pravici, kakor mati Odrešenika mati življenja imenovana.

Kristus v opraviilu odrešenja nobeniga nima sebi enaciga. „V nikomur drugim (zunej Jezusa) ni zveličanja: zakaj nobeno drugo ime pod nebam ljudem ni dano, v kterim bi zamogli zveličani biti“. Ap. dj. 4, 12. Naj tedaj le reče kdo: „Pravično živeti zveliča!“ Ali se pa zamoreš, prijatelj, pravičniga imenovati, če nisi opravičen, prestvarjen bil po Jezusu, po njegovi milosti, njegovi ljubezni in njegovi veri?

Več odrešenikov je bilo že svetu danih: dan je bil Egipčanam Jožef, kteriga je Farao po Egipčanskim jeziku Cefnat-Faaneah (odrešenik sveta) imenoval: dan je bil Hebrejcam Jozue, nastopnik Mojzesov, in še drugi.

Tode vsi ti blagi odrešeniki so bili le časni, za posamesne kraje in ljudstva: odrešenik pa, kteriga je Marija rodila, je splošni odrešenik, ki nam je večno prostost pridobil: zato mu je bilo že od angela ime Jezus dano, to je odrešenik. Luk. 2, 21. Tak odrešenik je, de je Dizmu razbojniku, s sabo krizanimu, ki ga je le prosil, de naj se nanj spomni, precej delez v svojim kraljestvu obljubil in dal, rekoč: „Resnično ti povem, dans boš z menoj v raji“. Tak odrešenik je, de je clo svojim sovražnikom, ko je bila njih pregreha še vsa vroča, odrešenje in zveličanje dati hotel, ker je iz kriza Očeta za nje prosil, rekoč: „Oče odpusti jim, sej ne vedo, kaj delajo“. Tak odrešenik je, de ne le ubogljive ljudi k sebi vleče, temuč včas tudi naše nasprotvavne volje k sebi posili. —

Odrešeniki stare zaveze so bili perdoobljevavci telesniga in časniga odrešenja: naš odrešenik pa je začetnik obojniga odrešenja, telesniga in večniga. Jožef je Epipčane le od lakoti in smerti glada rešil: naš Odrešenik pa, kteriga nam je Marija rodila, nas je od večne smerti odrešil, pa tudi vstajenje naših trupel in torej pokončanje časne smerti perdobil. Jožef jim je le pomoč za telesno življenje dal, namreč obilno žita: naš odrešenik pa nam je predrage dari duhovniga življenja dodelil, nam-

reč vrednost posinovljenja, dedšine otrok božjih, prebivaljše v nebesih, neumerljivo čast in druge brezšteviline dobrote.

Jozue je Hebrejcam le minljive dobrote dodelil. Odrešenik pa, Sin Marije, je večne, neminljive dobrote svetu skazal. Jozue je ozidje mesta Jeriho z glasovi trobent in levitov poderl; Odrešenik pa, od Marije rojen, je nepremagljive vrata pekla prederl in vojvoda vsiga sveta v neugasljivi ogenj pahnil. Jozue je Hebrejsko ljudstvo iz pušave v obljubljeno deželo vpeljal; Odrešenik pa, kteriga nam je Marija dala, verno ljudstvo iz pušave in ječe nečastne sužnosti v nebeski Jeruzalem perpelje.

Takiga in tolíkiga Odrešenika nam je Marija rodila! Kakšno zahvalo bomo ti Božji materi dali?

Naša gospa, naša srednica nobene druge zahvale ne terja, kakor de njeniga Sina, našiga odrešenika iz vsih moči ljubimo, in mu s ponižnim duham hvalo damo, slavo in čast skazujemo, potem, de mu z grehi maševavniga meča zoper se ne damo v roke. De tako njemu svojo hvaležnost skazemo, mati našiga odrešenika za nas Boga prosil!

(Dalje sledi.)

Svetiga Avguščina izpoved vere,

kar tiče gnado, v kteri in po kteri popolnamost vere obstoji.

XXIV.

Zahvalim se ti, ki si svet tako ljubil, de si svojiga edinorojeniga dal, de nobeden, ki v njega veruje, pogubljen ne bo, temuč večno življenje ima. Zahvalim se ti, o predobrotljivi Gospod, ki si velikiga Pastirja poslal, iskat ovco, ki se je bila zgubila. Zakaj ponižni in ljubezni poln Pastir je iskal zgubljeno ovco, in jo je našel, in na svojih ramah v svoj hlev nesel. Zahvalim se ti, o ti naš Bog, poln slave in časti, ki si narmočnejšiga Vojšaka poslal, oblasti teme pokrotiti, in njih vojvoda, stariga sovražnika, ki ima kraljestvo smerti v svojim posestvi. Zakaj prišel je ta močnejši, in je premagal tega močniga, ker mu je orožje pobral, na kteriga se je zanašal, in razdelivši plen (rop), je sterl želo smerti, in odpravivši plamenijoči meč od vrat paradiza, je odperl vernim kraljestvo nebes. Zahvalim se ti, vsigamogočni in usmiljeni Oče, ki si vogelni kamen doli spustil, dva nasproti si stojeca zida skleniti. Zakaj prišel je narkrotkejši Gospod, prikazajoč se ko clovek med ljudmi, in ko jagnje h klanju peljan, ti je pokorn ostal do smerti, in sicer do smerti kriza, in je odpravil sovraštvo v svojim lastnim mesu, ter tako vse poravnal, kar je v nebesih in kar na zemlji, s svojo kervjo. Zahvalim se ti, nar milši in nardobrotljivši ljubej cloveka, ki si izvolil mater — cerkev — v Kristusu že pred stvarjenjem sveta, de bi bila sveta in brez madeža na svojim telesu pred tvojim obličjem. Ta prečastita cerkev pa, ki nima nobeniga madeža in nobene gerbe na sebi (tam je bila oprana, kjer je bila odkupljena), močna žena, z zlahtno krasoto olepšana, in narlepši nevesta v zlati obleki je bila poklicana, de se je zaročil z njo Kristus Gospod, nebeski ženin, in se je ponižal, jo za ženo si vzeti. Zahvalim se ti, o ti naš čez vse češen in ves blagi Stvarnik, ki si nas naprej izvolil za otroke po Jezusu Kristusu, svojim ljubim Sinu, v kterim imamo odrešenje skoz njegovo kri po obilnosti tvoje gnade, in v kterim smomi verni zaznamvani po obljubljenim svetim Duhu, ki je zastava naše erbsine

za prikupljenje izvoljenja v hvalo tvojiga veličastva. Zahvalim se ti, o Gospod, ki si nas prerodil k živimu upanju skoz vstajenje Jezusa Kristusa svojiga Sina, ker si ga zbudil od mrtvih, in v nebeskih prebivališih ga posadil na svojo desnico nad vse moči in oblasti, nad vse kreposti in gospostva in nad vsako ime, ki se imenuje v zdajnim veku ali se bo vse prihodnje veke imenovalo, ki si vse pred njegove noge položil, in ga dal za glavo cele cerkve, ki je njegovo telo. Zahvalim se ti, sveti Oče, vsigamogočni večni Bog, ki si storil, da je tvoj Sin, Stvaritelj vsih reči, v naše izveličanje meso na-se vzel in se smerti križa podvergel. Zakaj zavolj nas je prišel v telo Device. Tam je za nas človek postal, tam je našo naturo na-se vzel, pa ne našiga dolga. Daroval je za nas v daritev svoje telo, dal se je v klavno daritev za grešnike brez lastniga greha, in sicer ko taka klavna daritev, ki je s človeško naturo umreti, s pravičnostjo pa očistiti zamogla.

Šolske reči.

Raba pripoved pri učenju.

Zlo je kersansko zavedenje spačeno, in spridena odrasena mladost, le malo je od njc dobriga sadu pričakovati, razun nekterih izjem, se vé. In ker je res, da suho drevo le s čudam zopet ozeleneti zamore, se mora pri ljubih otrocih začeti poskušati, ako bi bilo moč, kej sadic hudiga viharja obvarovati, ter jih lepo zrediti za Gospodov vert.

Za tega del naj bi učeniki kersanskiga nauka s pohlevnim in prijaznim obnašanjem male k sebi vabili, po Gospodovim opominovanji: pustite male k meni! in jih navdajali z dobrimi nauki, kakor z brambo zoper slabe zgleda, na ktere zadenejo pri vsaki priložnosti v življenji. Kersanski nauk, in nauk lepiga vedenja (zadržanja), bi se mogel, kolikor je le mogoče, djansko učiti. Beseda gine, zgled prešine. Mladost nič tezej ne sliši, kot suhe teorije, in le malo ji k sercu seže, ako se neprenehama guli: „To moramo storiti, tega se varovati: to delati, uno opustiti“, ako se ji ob enim vsi taki nauki po moči in zmóžnosti v zgledih, prigodkih, zgodovinah iz življenja, in zlasti iz sv. pisma ne poočitujejo. Kratka zgodbica s primernim naukam večidel bolje opravi, kot dolgi nauki z golimi dolgočasnimi razlagami, in dremotnimi umskimi dokazami.

Zavoljo tega je zlo želeti, da bi bili vsi učeniki otrok zlasti pa učeniki kersanskiga nauka z bukvami prevideni, v kterih se enaki zgledi, prigodki, zgodbe itd. najdejo.

V ta namen bi utegnile naslednje bukve dobro služiti: 1) Beispiele zur sammtl. kath. Lehre vom Möhler (sta dozdej dva velika zvezka na svitlo prišla.) 2) Življenja srečni pot in kersansko devilstvo (kolikor je za otroke). 3) Biblische Geschichte v. Dr. J. Schuster (Preis 20 kr.). 4) Kurze moralische Geschichten zur Erbauung und Belehrung, vorzüglich brauchbar zu Katechesen und Christenlehren. (24 kr.) Innsbruck 1848. 5) Sittenspiegel oder: Beispiele der Tugend aus der Profangeschichte. (30 kr.) 6) Parabeln von Bonaventura, in mnogo družih. Kdor kej posebno dobriga vé, naj bi drugim v prid naznanil.

Zmišljene prigodbe, kakorsne so v tako imenovanih „malih pripovedih“ in sem ter tje drugod, napravijo pogosto več zasmehovanja kot dobička in prida. Otroci spoznajo, da so zmišljene reči, in

jim tudi več vrednosti ne dajejo, kot kmečkim vestorijam; še nad resničnimi prigodbami utegnejo vsled unih zmišljenij dvomiti. Ako se pa že v poduk obračajo, mislim, da bi bilo prav, otrokam naravnost povedati, da te in te povesti so le zavoljo lozejiga poduka tako spisane, kakor bi se bile utegnile kterikrat prigoditi. Ravno, ker se take zmišljave večkrat brez razločka kakor resnične prigodbe podmikujejo, ljudje, ki to zasledijo, potlej se nad pravimi dogodkami kterikrat dvomijo. S tem, kar je rečeno, pa nikakor ne grajamo lepih podučljivih prilik, kakorsnih ima tudi sveto pismo samo, in sveti cerkveni učeniki v obilnosti. — Ljubljanski dnevnik „Vedež“ je mnogoterno zlo primerin za naravno (moralno) obravnavo mladine; le škoda, da se navadnemu govoru umikuje. Nenavadni zavinki v oblikah (formah) pri mladosti smeh obudijo ali pa zaničevanje, in vspéh nauka je zmanjšán, ali pa zgubljen.

Razgled po kersanskim svetu.

Rim. Kdaj de bodo Papež spet v Rim stanovat prišli, se še zdaj nič povedati ne more; gotovo se tako dolgo ne bodo nazaj vrnili, da bo v Rimu vse v tak stan postavljeno, v kterim jim bo mogoče, svojim položnim tako vladajo dati, kakorsna po razsodbi Njih očetovskega serca Rimljane nar bolj osrečiti zamore, zraven pa tudi nepremakljivih pravie apostolskiga Sedeza nikakor ne krati. Zakaj teh pravie se terdno deržati, so celima kersanstvu dolžni; vsm katolskim kristjanam mora zavoljo prostosti vere veliko na tem ležeti biti, da Papež nerazdeljeno oblast čez Rimsko posestvo ohranijo. — Sliši se, da so Pij IX. državniiga tajnika, kardinala Antonelli-ta kakor poslanca od svoje strani (Legatus a latere) k vsm katolskim oblastnikom poslali; ne ve se pa še, kdo de ga bo v tej visoki službi namestil. — Nekdo piše iz Rima, da so papež v Portiči kardinala Lambruskini-ta, kteri je pod Gregorjem XVI. na tej visoki stopnji stal, v ta namen k sebi poklicali, in de je modri kardinal spoznal, da se mora zdaj per vladanji tudi marsikaj spremeniti, ker so se časi zlo spremenili.

V Parizu so posebno solo za cerkveno petje napravili, in nje vladbo gosp. Klementu izročili. — Časopisi hvalijo tudi naredbo Karljera, kteri je zapovedal, da imajo službo, ki so jo dozdej v ječah žené opravljale, miloserčne sestre prevzeti, ker leté ne bodo samó za telesne ampak tudi za dušne potrebe jetnikov skerbele.

V Švajcu zatiranje katolske cerkve še dalje bolj naprej gre. V Freiburskim in tudi v Lucernskim kantonu so duhovni, kteri so bolj za katolsko reč vneti, preganjani in iz svojih sedežev puhani. V Freiburgu so vsi mladi duhovniki iz semenisa (seminarja) izgnani, ter si morajo na ptujim poduka iskati, ako jim premoženje njihovih staršev dopusti.

Radecki in duhoven Kanal. Radeckitovo ime v Benedkah vsak otrok pozna; pa tudi duhovna Kanala ime ondi marsiktera hvaležna duša z ginjenim sercam imenuje. Zakaj ta blagosereni mašnik v tem hoče Jezusu služiti, da zapušene otroke v svojo očetovsko skerb vzame. V svoji neutrudljivi ljubezni je ustanovil v Benedkah hišo, kjer je vse napravil, kar h kersanski izreji otrok perpomoči zamore. Le to je še želel, da bi turn njegove hiše tudi zvonave dobil. Tode to je zdej skorej nemogoče bilo, ker je hudobni punt silo veliko poskodval in pokončal. Komej pa je viteški zmagaovec Radecki Benedke v posest vzel, se je tudi Kanalovo serec s tavžent in tavžent drugimi vred k novimu upanju povzdignilo. Mislil je, da zdej, ko je kervavi punt za-

tert, bi imeli topi (kanoni) delam zveličavniga miru služiti; prosil je tedaj v pismu Radeckita, da naj mu kake dva topa, ki nista več za rabo, podari, iz katerih bi si zvonove vltiti dal. Brez odloga je ukazal slavnemu maršalu iz Malgerske terdnjave dva možnarja prepustiti, ki sta 1735 liber vagala, kar je bilo več kakor zadosti za njegove zvonove.

Praga. Bogoslovci seminarja, kteriga bi bili imeli na viksi povelje za vojake izprazniti, še 18. Grudna p. l. niso zapustili; veliko več so upati začeli, da bi ta terdi ukaz znal preklican biti. Visokovredni konzistorij je zastran tega pertozbo do ministerstva na Dunaj poslal; in katoliško ljudstvo je bilo v globočini srcu s tako silovito uravnajo ranjeno, da so se slišale v cerkvah glasne molitve, ki so se za obvarvanje cerkve in njenih pravice prot nebu vzdigovale, in so nekteri clo želeli, da bi se praznične molitvene ure napravile. Zatorej bo komej varno to povelje izpeljati, ker je vsakiga zapeklo, zunej tistih, ki so že keršanstvo od sebe vergli in duhovnov več potrebovati ne mislijo, ali pa menijo, da bi bogoslovci zunej seminarja duhovskemu stanu bolj permerjeno izrejo dobili. Še bolj pa je ošabnost in prešernost vradnikov zbodla, kteri so za bogoslovce stanovališa iskali, ker so se po farovžih in klostrih obnašali, kakor da bi bili teh hiš vlastniki in gospodarji. — 18. dan Grudna so vodji seminarja s svojimi rejenci še skupej kosili. Vsaka ura odlašanja njih upanje povikša.

Seer se pa na Českim od druge strani tudi veliko dela za ponovljenje katoliškega duha. Katoliško društvo v Pragi si je pred drugim rokodelske učence v skerb vzelo; sklep je storilo, večerne šole zanje vpetljati, v kterih bi zraven primerjeniga izurjenja v vednostih za njih dela potrebnih, zlasti tudi v resnicah svete vere in postavah pobožniga življenja podučevani bili. Tudi je bila skerb za posebne shodne govore v cerkvah skozi adventni čas. Še se je ondi pripravljala vpetjava nekdanjiga českiga koralniga petja per adventni pobožnosti. To koralno petje — petje namreč zgolj možkih glasov v počasnih manj zvutih napevih z malim ali celo nobenim spremljevanjem orgel je ondi ljudstvu pred drugim všeč.

Pripoveduje se tudi od veliciga prida, ki so ga misijoni v več krajih Kraljevogradske škofije zlasti v Kerkonoških hribih, in pa tudi v Pragi storili. Desiravno so si nasprotniki svete cerkve veliko prizadeli, te misijone že v naprej zgrajati in odverniti, si škofje in drugi duhovni pastirji niso dali tega pomočka v zbuditev sere odvzeti.

Cerkvene pravice se pa tudi še drugod ne spoštujejo, kakor bi se spodobilo. — V mestu Mauntern na Stajerskim so Redemptoristi kloster imeli; vsi mestnjani so prosili, da bi se pregnanim patram nazaj dal. — Spricali so, da so ga oni v pričujoči stan postavili, in imajo tedaj pravico nanj; so rekli, da so tudi pripravljeni ga odkupiti, desiravno je prav za prav cerkveno premoženje, ne pa lastnina države. Skazali so tudi, da duhovna služba okrog mesta škodo terpi, in bi se moglo iz državne denarnice veliko plačati, ko bi le nekoliko potrebam zadostiti hotli; en blagi grof je svoj prostorin grad ponudil za sodnijske potrebe, da bi bil kloster cerkvi perhranjen; — vse zastonj — mirne prebivališa bodo v ječe in sodnijske pisarnice prenarejene.

Ozrimo se pa iz Evrope v Kino, veliko Azijsko cesarstvo. Tam se zde velike reči perpravljajo; vse se je začelo gibati, kar hude prekucije napoveduje. Ljudstvo se oslavljenemu vladarstvu zoperstavlja in pridgarji komunizma, hudobni podpihovavci in rovarji se vlačijo po deželah in hinavsko zdihujejo, da se bo-

gati zmirej bolj bogaté, ubogi pa zmirej bolj ubožajo. V teh zadevah je posebne zamerljivosti vredno, da zde kineški cesar vsim ptujim perпусти, prosto vse dežele cesarstva obhoditi, in da so v permorskih mestih že začeli katoliške cerkve zidati. Tudi to nam nekoliko pogled v prihodnost odkrije. Zdej ko se v Evropi katoliška cerkev od nespametnih vladarstev in brezvestnih prekucenjev iz društveniga življenja odriva, je dostojno, da ji njeni viksi in večni vladar novo domovino perpravlja. Gotovo je to imenitno znamenje časa, da se zlobni tolovaji, ki so v Rimu vse prevernili in cerkve poropali, velikiga premoženja družbe za razširjanje vere (da propoganda fide) niso dotaknili. Gospodovo ime bode povikševano; od izhoda do zahoda se mu bo čista daritev darovala.

V Veslavu, kraji dolejne Avstrije je mesca listopada mož po katoliškim svetu zlo znan svoje življenje sklenil, namreč Aleksander knez od Hohenlohe, zadnji čas veliki prošt v Velikim Varadinu na Ogerskim. Bil je mož terdne vere, obilne in močne molitve, poglavarjem zvest prijatelj in moder svetovavec, ljudstvam ljubezni poln učenik in svarivec, terpečim revežem usmiljen pomočnik. Zato je pa tudi med slabovernimi ljudmi dosti nasprotnikov imel; tudi v poslednjih nepokojih se je mogel iz Ogerskiga umakniti. Zlasti je pred nekterim časom velik sloves šel okrog zastran njegove močne molitve, s katero je mnogoterim bolnikom naglo zdravje pridobil.

Čanadski škof Lonovič, ki se je v Ogerskim puntu od narodske vrelosti tudi nekoliko dal premotiti, in je bil v Prešborku vjet držan, je unidan na priprošnjo Ostrihomskiga ali Granskiga nadškofa zopet prostost dobil, da se bo svobodno zagovarjati mogel. Veselinas, da se tako velikodušno s tem učenim možem ravná, od kteriga pravijo, da je bil cesarski rodovini in celoti Avstrije v sercu zmirej vdan.

Dr. Anton Fuster, žalostniga spomina, je, kakor časopis „Presse“ oznanil, konec mesca Listopada po dolgi vožnji na morji srečno v Bostonu v Ameriki stopil na suho; je bil pa neki prav bolehin viditi.

Huda kužna bolezn, legar (tifus) med vojsaki zlo razsaja, ki so od truda in pomanjkanja poterti iz bojev se vernili; na Dunaji, v Pragi, v Gradci in tudi v Ljubljani jih leži na stave bolnih.

Keršansko usmiljenje in serčna postržljivost ima tukej dosti priložnosti se svitlo pokazati; že je v Ljubljani nekej mašnikov, in več zdravnikov v svetim poklicu bolezn dobilo, kjer pa je upati, da jih bo Bog ohranil. Zboleli so dozdej trije patri in vsi trije kaplani per sv. Petru.

Premembe v Ljubljanski škofiji.

Gospod Jožef Kek, knezo-škofijski notar, in gospod Dr. Janez Polc, bogoslovski profesor, sta bila knezo-škofska konzistorialna svetvavca imenovana: — gosp. Janez Lobe, dozdejni fajmošter na podfari Oberskril, je fajmošter v Mözelnu; — gosp. Juri Varl, namestnik v Krajnski gori, fajmošter v Krašni; — gosp. Valentin Rupar, fajmošter v Ihanu in gosp. Blaž Vomberger, kaplan v Šmartnu per Liti, fajmošter na podfari v Ziveah postal. — Gosp. Janez Munini, fajmošter na Reki je pa 14. Grudna 1849 umrl.

Slovstvo.

Z veseljem oznamimo vsim prijateljem cerkveniga slovstva, da je tudi že drugi del „Apostolske hrane“ prišel na svitlo, natisnjen v Celovcu per Janezu Leonu.